

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2013. gada 19. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Valsts atbalsts — Jēdziens “valsts intervence vai valsts līdzekļu izmantošana” — Vēja elektroenerģija — Pienākums iepirkt par cenu, kas pārsniedz tirgus cenu — Pilnīga kompensācija — Elektroenerģijas galapatērētājiem noteiktie maksājumi

Lietā C-262/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko atbilstoši LESD 267. pantam *Conseil d'État* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 15. maijā un kas Tiesā registrēts 2012. gada 29. maijā, tiesvedībā

Association Vent De Colère! Fédération nationale,

Alain Bruguier,

Jean-Pierre Le Gorgeu,

Marie-Christine Piot,

Eric Errec,

Didier Wirth,

Daniel Steinbach,

Sabine Servan-Schreiber,

Philippe Rusch,

Pierre Recher,

Jean-Louis Moret,

Didier Jocteur Monrozier

pret

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement,

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

piedaloties

* Tiesvedības valoda – franču.

Syndicat des énergies renouvelables.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs V. Turē [*V. Tournès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 24. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Association Vent De Colère! Fédération nationale* vārdā – *A. Marlange* un *M. Le Berre*, advokāti,
- *Syndicat des énergies renouvelables* vārdā – *F. Thiriez* un *T. Lyon-Caen*, advokāti,
- Francijas valdības vārdā – *G. de Bergues*, *J. Gstalter* un *J. Rossi*, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – *I. Pouli* un *K. Boskovits*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *T. Maxian Rusche* un *É. Gippini Fournier*, kā arī *K. Herrmann* un *P. Němečková*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 11. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz EK līguma 87. panta 1. punkta (tagad – LESD 107. panta 1. punkts) interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir ticis iesniegts, izskatot prasību, ko cēlusi *Association Vent De Colère! Fédération nationale* un vienpadsmit fiziskas personas par diviem vides, enerģētikas, ilgtspējīgas attīstības un reģionālās plānošanas ministra [*ministre de l'Écologie, de l'Énergie, du Développement durable et de l'Aménagement du territoire*] un ekonomikas, rūpniecības un nodarbinātības ministra [*ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi*] rīkojumiem – 2008. gada 17. novembra rīkojumu, ar ko nosaka vēja enerģiju izmantojošās iekārtās ražotās elektroenerģijas iepirkšanas nosacījumus (*JORF*, 2008. gada 13. decembris, 19032. lpp.) un 2008. gada 23. decembra rīkojumu, ar ko papildina 2008. gada 17. novembra rīkojumu (*JORF*, 2008. gada 28. decembris, 20310. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētie rīkojumi”).

Atbilstošās tiesību normas

Francijas tiesības

- 3 2000. gada 10. februāra Likuma Nr. 2000–108 par elektroenerģijas publisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību (*JORF*, 2000. gada 11. februāris, 2143. lpp.), kas grozīts ar 2006. gada 7. decembra Likumu Nr. 2006–1537 par enerģētikas nozari (*JORF*, 2006. gada 8. decembris, 18531. lpp.; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 2000–108”), 5. pantā ir paredzēts:

“I. – Ar elektroenerģijas operatoriem uzticēto publisko pakalpojumu pienākumiem saistītās izmaksas tiek pilnībā kompensētas. Tās ietver:

a) elektrības ražošanas jomā:

- 1) Papildu izmaksas, kas attiecīgā gadījumā rodas 8. un 10. panta piemērošanas rezultātā, salīdzinājumā ar *Électricité de France* [*SA (EDF)*, turpmāk tekstā – “*Électricité de France*”) ietaupītajām izmaksām vai, attiecīgā gadījumā, salīdzinājumā ar 1946. gada 8. aprīļa Likuma Nr. 46–628 [par elektrības un gāzes nacionalizāciju (*JORF*, 1946. gada 9. aprīlis, 2651. lpp.)] 23. pantā minēto nenacionalizēto piegādātāju, uz kuriem tas attiecas, ietaupītajām izmaksām. Ietaupītās izmaksas tiek aprēķinātas, atsaucoties uz elektroenerģijas tirgus cenu vai – attiecībā uz nenacionalizētajiem piegādātājiem – atsaucoties uz 4. pantā minētajiem nodotajiem tarifiem proporcionāli tai elektroenerģijas daļai, kas iepirkta par šiem tarifiem to kopējā piegādes apjomā, atskaitot saskaņā ar iepriekš minēto 8. un 10. pantu iepirkto apjomu. Tāda pati ietaupīto izmaksu vērtība tiek izmantota kā atsauce, lai noteiktu kompensējamās papildu izmaksas gadījumā, kad attiecīgās iekārtas izmanto *Électricité de France* vai nenacionalizētie piegādātāji. Ja līguma priekšmets ir tādas elektrības pirkšana, kas saražota iekārtā, kas atrodas ar kontinentālā metropolitēna tīklu savstarpēji nesaistītā zonā, papildu izmaksas tiek aprēķinātas salīdzinājumā ar to daļu, kas attiecas uz ražošanu saskaņā ar regulētajiem elektroenerģijas pārdošanas tarifiem;

[..]

Šīs izmaksas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz operatoru, kuriem tās radušās, atbilstošu grāmatvedības uzskaiti. Šo grāmatvedības uzskaites, kas tiek veikta saskaņā ar Enerģētikas regulēšanas komisijas definētajiem noteikumiem, pārbaudi apmaksā operatori, kuriem radušās šīs izmaksas, un to veic viņu revidents vai – attiecīgi vietējo publisko pakalpojumu sniegšanas gadījumā – viņu publiskais revidents. [..] Enerģētikas ministrs, pamatojoties uz ikgadēju Enerģētikas regulēšanas komisijas priekšlikumu, ar rīkojumu nosaka izdevumu apjomu.

Šo izdevumu kompensācija par labu operatoriem, kuriem tie radušies, tiek nodrošināta ar valsts teritorijā esošajiem elektroenerģijas galapatērētājiem noteiktajiem maksājumiem.

Iepriekš minētie maksājumi tiek aprēķināti proporcionāli patērētās elektroenerģijas daudzumam. [..]

22.(I) panta pirmajā daļā minēto galapatērētāju maksājuma apmērs atkarībā no patēriņa vietas nevar pārsniegt 500 000 euro. Šis pats maksimālais apjoms ir piemērojams attiecībā uz maksājumiem, kas 22.(I) panta otrajā daļā minētajiem uzņēmumiem jāveic par vilcējspēkam izmantojamo elektroenerģiju valsts teritorijā un attiecībā uz maksājumiem, kas 22.(II) panta ceturtajā daļā minētajiem uzņēmumiem jāveic par lejupēji patērētu elektrību no elektrības piegādes punktiem elektriski savstarpēji savienotā tīklā.

Katrai kilovatstundai piemērojamā maksājuma apmērs tiek aprēķināts tādējādi, ka maksājumi sedz visas a) un b) [punktā] paredzētās izmaksas, kā arī iepriekš minētās *Caisse des dépôts et consignations* [publiska Francijas finanšu iestāde] pārvaldes izmaksas un valsts enerģētikas tiesībsarga budžetu.

Enerģētikas ministrs šo apmēru, pamatojoties uz ikgadēju Enerģētikas regulēšanas komisijas priekšlikumu, nosaka ar rīkojumu. Konkrētam gadam noteiktais gada maksājuma apjoms ir piemērojams nākamajiem finanšu gadiem, ja attiecībā uz konkrēto gadu nestājas spēkā jauns rīkojums.

[..]

Maksājumus, ko veic ievēlējamie galapatērētāji, kas ir īstenojuši saskaņā ar 22.(III) pantu piešķirtās tiesības izmantot publisko [elektroenerģijas] pārvades tīklu vai publisko [elektroenerģijas] piegādes tīklu, sedz tīkla, kuram šie patērētāji ir pievienoti, maksājot noteiktu summu papildus tīkla izmantošanas tarifiem, apsaimniekošanas operators. [...] Faktiski iekasētie maksājumi tiek atmaksāti operatoriem, kuri publisko pakalpojumu izmaksas sedz ar *Caisse des dépôts et consignations* starpniecību.

[..] *Caisse des dépôts et consignations* četras reizes gadā izmaksā iekasētās summas [5.(I) panta] a) punkta 1. un 2. apakšpunktā un b) punkta 1. un 2. apakšpunktā paredzētajiem operatoriem. Katra gada 1. janvārī tā izmaksā valsts enerģētikas tiesībsargam tā budžetam ekvivalentu summu.

Caisse des dépôts et consignations iegrāmato šīs dažādās transakcijas īpašā kontā. Tās pārvaldīšanas izdevumus katru gadu ar rīkojumu nosaka enerģētikas un ekonomikas ministri.

Neskarot jautājumu par 41. pantā paredzētajiem sodiem, ja divu mēnešu laikā no maksājumiem noteiktā termiņa maksājumi netiek veikti vai tiek veikti nepietiekamā apmērā, Enerģētikas regulēšanas komisija nosūta atgādinājuma vēstuli kopā ar naudas sodu par kavējumu, kas ir noteikts 10 % apmērā no attiecīgā maksājuma.

[..]

Ja iekasēto maksājumu apmērs neatbilst gadam noteikto izmaksu apjomam, nākamajā gadā tiek veikta korekcija uz šim gadam noteikto maksājumu rēķina. Ja gada laikā netiek iekasēti veicamie maksājumi, tie tiek pievienoti nākošā gada maksājumu apjomam.

Enerģētikas regulēšanas komisija savā gada ziņojumā katru gadu novērtē, kā darbojas noteikumi attiecībā uz [ši panta] I. daļā paredzētajām elektroenerģijas publisko pakalpojumu izmaksām.

[..]

III. –

Ja nodokļa maksātājs nespēj samaksāt iepriekš [5.(I) pantā] paredzētos maksājumus, enerģētikas ministrs atbilstīgi šī likuma 41. pantā paredzētajiem nosacījumiem uzliek administratīvu sodu.

IV –Šī panta piemērošanas noteikumi tiek precizēti *Conseil d'État* dekrētos.”

4 Likuma Nr. 2000–108 10. pantā ir paredzēts:

“Ievērojot nepieciešamību saglabāt efektīvu tīklu darbību, *Électricité de France* un 1946. gada 8. aprīļa Likuma Nr. 46–628 23. pantā minētajiem nenacionalizētajiem piegādātājiem, ņemot vērā to statūtos noteikto mērķi un to, ka ražošanas iekārtas ir piesaistītas to izmantotajiem publiskajiem [elektroenerģijas] piegādes tīkliem, ir pienākums, ja attiecīgie ražotāji to lūdz, noslēgt līgumu par elektroenerģijas iepirkšanu, ko valsts teritorijā ražo:

[..]

- 2) Iekārtās, kurās izmanto atjaunojamo enerģiju, izņemot tās, kurās izmanto vēja enerģiju un kuras ir uzstādītas zonās, kas ir savstarpēji savienotas ar kontinentālo metropolitēna tīklu, vai kurās izmanto tādas augstas enerģijas efektivitātes tehnoloģijas kā koģenerācija. *Conseil d'État* dekrētā tiek noteikti to ražošanas iekārtu uzstādītās jaudas ierobežojumi, uz kurām var attiecināt iepirkšanas pienākumu. Šie ierobežojumi, kas nevar pārsniegt 12 megavatus, tiek noteikti katrai iekārtu kategorijai, uz kuru var attiecināt iepirkšanas pienākumu ražošanas vietā. [..]

[..]

- 3) Elektroenerģijas ražošanas iekārtās, kurās izmanto vēja enerģiju un kuras ir uzstādītas vēja enerģijas ieguves zonā, kas noteikta saskaņā ar 10.–1. pantā paredzēto kārtību;

[..] Dekrētā tiek noteikti pienākumi ražotājiem, uz kuriem attiecas iepirkšanas pienākums, kā arī nosacījumi, saskaņā ar kuriem ekonomikas un enerģētikas ministri, iepriekš saņemot Enerģētikas regulēšanas komisijas atzinumu, izdod rīkojumus, ar kuriem paredz šādi saražotās elektroenerģijas iepirkšanas nosacījumus. Ievērojot, ka līgumi par iepirkšanas pienākumu, kas bija spēkā 2004. gada 9. augusta Likuma Nr. 2004–803 par elektroenerģijas un gāzes publiskajiem pakalpojumiem un elektroenerģijas un gāzes uzņēmumiem publicēšanas brīdī, saglabā spēku, iekārtas, uz kurām saskaņā ar šo pantu vai šī likuma 50. pantu attiecas iepirkšanas pienākums, var tikai vienu reizi gūt labumu no līguma par iepirkšanas pienākumu.

Papildu izmaksas, kas var rasties elektroenerģijas ražošanas iekārtām, ko izmanto *Électricité de France* vai iepriekš minētie nenacionalizētie [elektroenerģijas] piegādātāji, kas ietilpst šī panta piemērošanas jomā, tiek kompensētas 5.(I) pantā paredzētajā kārtībā.

[..]

Papildu izmaksas, kas var rasties, tiek kompensētas saskaņā ar 5.(I) pantā paredzētajiem nosacījumiem.

[..]”

- 5) 2001. gada 10. maija Dekrēta Nr. 2001–410 par ražotāju, uz kuriem attiecas iepirkšanas pienākums, saražotās elektroenerģijas iepirkšanas nosacījumiem (*JORF*, 2001. gada 12. maijs, 7543. lpp.) 8. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

“Ekonomikas un enerģētikas ministri, iepriekš saņemot *Conseil supérieur de l'électricité et du gaz* [Augstākā elektroenerģijas un gāzes padome] atzinumu un *Commission de régulation de l'électricité* [Elektroenerģijas regulēšanas komisija] atzinumu, izdod rīkojumus, ar kuriem paredz nosacījumus par elektroenerģijas iepirkšanu, ko saražo iekārtās, uz kurām attiecas 2000. gada 10. februāra Likuma [..] 10. pantā paredzētais iepirkšanas pienākums. Šie nosacījumi tostarp paredz:

[..]

- 2) elektrības iepirkšanas tarifu”.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 6) Ar apstrīdētajiem lēmumiem vides, enerģētikas, ilgtspējīgas attīstības un reģionālās plānošanas ministrs un ekonomikas, rūpniecības un nodarbinātības ministrs noteica elektroenerģijas, kas tiek ražota vēja enerģiju izmantojošās iekārtās, iepirkšanas nosacījumus.
- 7) Pēc tam *Association Vent de colère! Fédération nationale* un vienpadsmit citi prasītāji par šiem rīkojumiem cēla prasību *Conseil d'État*.

- 8 Šie prasītāji tostarp apgalvo, ka minētie rikojumi veido valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 9 Iesniedzējtiesa uzskata, ka elektroenerģijas, kas tiek ražota vēja enerģiju izmantojošās iekārtās, iepirkšana par cenu, kas ir augstāka par tās tirgus cenu, veido priekšrocību, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kam var būt ietekme uz konkurenci.
- 10 Attiecībā uz kritēriju saistībā ar valsts intervenci vai valsts līdzekļu izmantošanu *Conseil d'État* atgādina, ka 2003. gada 21. maija lēmumā tā piemēroja 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra (Recueil, I-2099. lpp.)*, nospriežot, ka finanšu saistības, ko rada iepirkšanas pienākums, kas attiecas uz vēja enerģiju izmantojošām iekārtām, ir sadalīts starp vairākiem uzņēmumiem, tieši vai netieši neizmantojot publiskos resursus atbalsta finansēšanai, un tādējādi *Conseil d'État* uzskatīja, ka tobrīd spēkā esošais elektroenerģijas, kas tiek ražota vēja enerģiju izmantojošās iekārtās, iepirkšanas mehānisms neveido valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.
- 11 Šis mehānisms tomēr ar 2003. gada 3. janvāra Likumu Nr. 2003–8 par gāzes un elektroenerģijas tirgu un elektroenerģijas publiskajiem pakalpojumiem (*JORF*, 2003. gada 4. janvāris, 265. lpp.) ir ticis grozīts. Agrāk papildu izmaksas, ko radīja *Électricité de France* un nenacionalizētajiem [elektroenerģijas] piegādātājiem noteiktais iepirkšanas pienākums, pilnībā kompensēja elektroenerģijas ražošanas publisko pakalpojumu fonds, kas tika finansēts, izmantojot likumā minētajiem [elektroenerģijas] ražotājiem, piegādātājiem un sadalītājiem noteiktos maksājumus. Šobrīd šis papildu izmaksas tiek kompensētas, izmantojot valsts teritorijā esošajiem elektroenerģijas galapatērētājiem noteiktos maksājumus, kuru apmērs tiek aprēķināts proporcionāli patērētās elektroenerģijas daudzumam un noteikts ar enerģētikas ministra rikojumu, kas tiek izdots, pamatojoties uz Enerģētikas regulēšanas komisijas priekšlikumu.
- 12 *Conseil d'État* arī norāda, ka Tiesa 2008. gada 17. jūlija spriedumā lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord u.c.* (Krājums, I-5497. lpp.) pēc tam, kad bija precizējusi, ka lietā, kas bija pamatā iepriekš minētajam spriedumam lietā *PreussenElektra*, dalībvalsts nebija pilnvarojusi attiecīgos uzņēmumus pārvaldīt valsts resursus, uzskatīja, ka finansēšana, izmantojot valsts noteikto papildmaksu elektroenerģijas pircējiem, kas veido nodokli, turklāt saglabājot līdzekļus dalībvalsts kontrolē, ir uzskatāma par valsts intervenci, izmantojot valsts līdzekļus.
- 13 Šādos apstākļos *Conseil d'État* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:
“Vai, ņemot vērā *Électricité de France* un [..] Likuma Nr. 46–628 [..] 23. pantā minētajiem nenacionalizētajiem piegādātājiem noteikto papildu izmaksu pilnīgas kompensācijas veida maiņu saistībā ar pienākumu – kas izriet no [..] Likuma Nr. 2003–8 [..] – iepirkt vēja enerģiju izmantojošās iekārtās ražoto elektroenerģiju par cenu, kas ir augstāka par šīs elektroenerģijas tirgus cenu, šo mehānismu patlaban var uzskatīt par valsts intervenci vai valsts līdzekļu izmantošanu [LESD 107.] panta izpratnē un piemērošanas nolūkā?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 14 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas zināt, vai uzņēmumiem noteikto papildu izmaksu, kas izriet no pienākuma iepirkt vēja ģeneratoru ražotu elektroenerģiju par cenu, kura ir augstāka par tirgus cenu, pilnīgas kompensācijas mehānisms, ko finansē galapatērētāji, kā tas noteikts Likumā Nr. 2000–108, ir jāuzskata par valsts intervenci vai valsts līdzekļu izmantošanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 15 Vispirms ir jāprecizē, ka, lai gan valsts atbalsta kvalifikācija LESD 107. panta 1. punkta izpratnē paredz četru nosacījumu apvienojumu, proti, ir jābūt valsts intervencei vai valsts līdzekļu izmantošanai, šai intervencei ir jābūt tādai, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tai jāpiešķir selektīva veida

priekšrocība tās saņēmējam un ar to jātiek kroplotai konkurencei vai jāpastāv tās izkroplošanas draudiem (šajā ziņā skat. 1993. gada 17. marta spriedumu apvienotajās lietās C-72/91 un C-73/91 *Sloman Neptun, Recueil*, I-887. lpp., 18. punkts, kā arī 2013. gada 30. maija spriedumu lietā C-677/11 *Doux Élevage un Coopérative agricole UKL-ARREE*, 25. punkts), šis jautājums attiecas tikai uz pirmo no šiem nosacījumiem.

- 16 Lai priekšrocības varētu kvalificēt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, tām jābūt, pirmkārt, tieši vai netieši piešķirtām no valsts līdzekļiem un otrkārt, attiecināmām uz valsti (skat. 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-482/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4397. lpp., 24. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Doux Élevage un Coopérative agricole UKL-ARREE*, 27. punkts).
- 17 Pirmkārt, runājot par nosacījumu par pasākuma attiecināmību, ir jāizvērtē, vai valsts iestādes ir uzskatāmas par iesaistītām šī pasākuma noteikšanā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Francija/Komisija, 52. punkts).
- 18 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka attiecīgais kompensācijas mehānisms pamatlietā ir ticis izveidots ar Likumu Nr. 2000–108 un tādad ir uzskatāms par attiecināmu uz valsti.
- 19 Otrkārt, attiecībā uz otro nosacījumu par to, ka priekšrocībai ir jābūt piešķirtai, tieši vai netieši izmantojot valsts līdzekļus, ir jāatgādina, ka pasākumi, kas neietver valsts līdzekļu pārskaitīšanu, var ietilpt atbalsta jēdzienā (šajā ziņā skat. 1994. gada 15. marta spriedumu lietā C-387/92 *Banco Exterior de España, Recueil*, I-877. lpp., 14. punkts, un 1999. gada 19. maija spriedumu lietā C-6/97 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-2981. lpp., 16. punkts).
- 20 Intervences, izmantojot valsts līdzekļus, jēdziens paredz, ka papildus valsts tieši piešķirtām priekšrocībām tiek iekļautas tās, kas piešķirtas ar publisko vai privāto tiesību subjekta, ko šī valsts norīkojusi vai izveidojusi atbalsta pārvaldīšanai, starpniecību (šajā ziņā tostarp skat. 1977. gada 22. marta spriedumu lietā 78/76 *Steinike un Weinlig, Recueil*, 595. lpp., 21. punkts, kā arī iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Sloman Neptun*, 19. punkts, un lietā *Doux Élevage un Coopérative agricole UKL-ARREE*, 26. punkts).
- 21 Tiesa ir arī nospriedusi, ka LESD 107. panta 1. punkts aptver visus finanšu līdzekļus, ko valsts iestādes var faktiski izmantot, lai atbalstītu uzņēmumus, un nav nozīmes tam, vai šie līdzekļi pastāvīgi ir valsts īpašumā vai nē. Līdz ar to, pat ja attiecīgajam pasākumam atbilstošās summas pastāvīgi nav Valsts kases rīcībā, ar to faktu vien, ka šīs summas nepārtraukti ir valsts kontrolē un tādējādi kompetento valsts iestāžu rīcībā, ir pietiekami, lai tās tiktu kvalificētas par valsts līdzekļiem (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Francija/Komisija, 37. punkts; lietā *Essent Netwerk Noord u.c.*, 70. punkts, kā arī lietā *Doux Élevage un Coopérative agricole UKL-ARREE*, 35. punkts).
- 22 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietā summas, kas paredzētas, lai kompensētu izmaksas, kas izriet no uzņēmumiem noteiktā iepirkšanas pienākuma, tiek iekasētas no visiem elektroenerģijas galapatērētājiem Francijas teritorijā un uzticētas *Caisse des dépôts et consignations*.
- 23 Saskaņā ar pamatlietā piemērojamo Francijas tiesisko regulējumu katram galapatērētājam noteiktā maksājuma apmērs, pamatojoties uz Enerģētikas regulēšanas komisijas priekšlikumu, katru gadu tiek noteikts ar Enerģētikas ministra rīkojumu. Ja šāda rīkojuma nav, maksājuma apmērs automātiski tiek palielināts katru gadu.
- 24 Turklāt Likuma Nr. 2000–108 5. pantā ir paredzēts administratīvais sods gadījumā, ja patērētājs neveic maksājumu.

- 25 Tiesa jau ir nospriedusi, ka fondi, kas tiek finansēti ar dalībvalsts tiesību aktos noteiktiem obligātiem maksājumiem un pārvaldīti un sadalīti atbilstoši šiem tiesību aktiem, var tikt uzskatīti par valsts līdzekļiem LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, pat ja tos pārvalda no valsts iestādēm nošķirtas vienības (šajā ziņā skat. 1974. gada 2. jūlija spriedumu lietā 173/73 Itālija/Komisija, *Recueil*, 709. lpp., 35. punkts).
- 26 Visbeidzot, tiesas sēdē tika paskaidrots, ka ar Likumu Nr. 2000–108 ir iedibināts princips, ka iepirkšanas pienākumu pilnībā nodrošina Francijas valsts, kas nozīmē, ka Francijas valstij ir jādzēs pagātnē izveidojušies parādi un pilnībā jāsedz uzņēmumiem noteiktās papildu izmaksas gadījumā, ja no elektroenerģijas galapatērētājiem iekasēto maksājumu apmērs būtu nepietiekams, lai segtu šīs izmaksas.
- 27 Līdz ar to no šī sprieduma 20., 25. un 26. punkta izriet, ka fakts, uz ko tiesas sēdē atsaucās Francijas valdība, ka iepirkšanas pienākumam pakļautie uzņēmumi patur no galapatērētājiem saņemtus maksājumus tiktāl, ciktāl šie maksājumi nesedz pašu uzņēmumu papildu izmaksas, tādējādi daļa no fondiem netiek novirzīta caur *Caisse des dépôts et consignations* kontu, nav pietiekams, lai tiktu izslēgta intervences, izmantojot valsts līdzekļus, esamība.
- 28 Katrā ziņā attiecībā uz fondiem, kas tiek novirzīti caur *Caisse des dépôts et consignations*, ir jānorāda, ka atbilstoši Likumam Nr. 2000–108 *Caisse des dépôts et consignations* centralizē iekasētās summas, pirms to izmaksāšanas attiecīgajiem operatoriem izvietojot tās īpašā kontā un tādējādi rīkojoties kā starpnieks šo fondu pārvaldīšanā.
- 29 *Caisse des dépôts et consignations* ir publisko tiesību juridiskā persona, kas izveidota ar 1816. gada Finanšu likumu. Tās ģenerāldirektoru, kas ir tās izpildinstitūcija, Ministru Padomē izvirza Republikas prezidents. Tās uzraudzības padomi, kā arī šīs padomes ietvaros izveidotās specializētās komitejas veido personas, kuras ieceļ Nacionālā asambleja, Senāts un citi publisko tiesību subjekti. Tās uzraudzības padome no savu locekļu vidus ieceļ tās priekšsēdētāju. Priekšsēdētājs faktiski ir vai nu Nacionālās asamblejas, vai Senāta loceklis.
- 30 Šī publiskā organizācija, ko pilnvarojusi Francijas valsts, sniedz administratīvās vadības, finanšu un grāmatvedības pakalpojumus Enerģētikas regulēšanas komisijai, kas ir neatkarīga administratīva iestāde, kuras pienākums ir nodrošināt pareizu elektroenerģijas un gāzes tirgus darbību Francijā. *Caisse des dépôts et consignations* arī konstatē galapatērētāju maksājumu kavējumus un maksājumu neizpildi un ziņo par tiem šai komisijai.
- 31 Turklāt šī publiskā iestāde var investēt no galapatērētājiem iekasētos maksājumus, ievērojot noteikumu, ka no šīm investīcijām gūtais [kapitāla] pieaugums katru gadu tiek atskaitīts no nākamajā gadā noteikto maksājumu apjoma.
- 32 Tāpat tā negūst nekādu peļņu no šīs darbības, un tās vadības izmaksas tiek segtas ar elektroenerģijas galapatērētājiem noteiktajiem maksājumiem.
- 33 Līdz ar to *Caisse des dépôts et consignations* šādi pārvaldītie naudas līdzekļi ir jāuzskata par valsts kontrolē esošiem.
- 34 Visi šie faktori ļauj nošķirt izskatāmo lietu no lietas, kas bija pamatā iepriekš minētajam spriedumam lietā *PreussenElektra*, kurā tika nospriests, ka privātajiem elektroenerģijas piegādes uzņēmumiem noteikto pienākumu iepirkt no atjaunojamiem enerģijas avotiem ražoto elektroenerģiju par fiksētām minimālajām cenām nevar uzskatīt par intervenci, izmantojot valsts līdzekļus, jo tas nerada nekādu tiešu vai netiešu valsts līdzekļu pārskaitīšanu šo elektroenerģijas veidu ražojošajiem uzņēmumiem (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *PreussenElektra*, 59. punkts).

- 35 Kā Tiesai jau ir bijusi iespēja norādīt iepriekš minētā sprieduma lietā *Essent Netwerk Noord* u.c. 74. punktā, lietā, kas bija pamatā iepriekš minētajam spriedumam lietā *PreussenElektra*, attiecīgā dalībvalsts nebija pilnvarojusi privātos uzņēmumus pārvaldīt valsts līdzekļus, bet tiem bija pienākums veikt iepirkumu par saviem finanšu līdzekļiem.
- 36 Tādējādi attiecīgos fondus nevarēja uzskatīt par valsts līdzekļiem, jo tie nevienu brīdi nebija valsts kontrolē un neeksistēja valsts izveidots un regulēts mehānisms, kāds ir pamatlietā, lai kompensētu no šī iepirkšanas pienākuma izrietošās izmaksas un ar kuru valsts šiem privātajiem operatoriem garantētu pilnīgu minēto izmaksu segšanu.
- 37 Līdz ar to LESD 107. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds uzņēmumiem noteikto papildu izmaksu pilnīgas kompensācijas mehānisms saistībā ar pienākumu iepirkt vēja elektroenerģiju par cenu, kas ir augstāka par tirgus cenu, ko finansē visi elektroenerģijas galapatērētāji valsts teritorijā, kāds izriet no Likuma Nr. 2000–108, veido intervenci, izmantojot valsts līdzekļus.

Par sprieduma spēka ierobežošanu laikā

- 38 Pakārtoti, ja Tiesai nāktos konstatēt, ka tāds finansēšanas veids kā pamatlietā ir valsts intervence vai valsts līdzekļu izmantošana, Francijas valdība lūdz ierobežot pasludināmā sprieduma spēku laikā.
- 39 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas sniegtā Savienības tiesību normas interpretācija, īstenojot ar LESD 267. pantu tai uzticēto kompetenci, izskaidro un precizē šīs normas nozīmi un apjomu, kā tā ir jāsaprot vai kā tā būtu jāsaprot un jāpiemēro no tās spēkā stāšanās brīža. No tā izriet, ka šādi interpretētu normu tiesa var piemērot un tai tā ir jāpiemēro tādām tiesiskām attiecībām, kas ir radušās un ir nodibinātas pirms sprieduma par lūgumu sniegt interpretāciju taisīšanas, ja turklāt ir īstenojušies nosacījumi tāda strīda, kas attiecas uz minētās normas piemērošanu, izskatīšanai kompetentajās tiesās (it īpaši skat. 1988. gada 2. februāra spriedumu lietā 24/86 *Blaizot* u.c., *Recueil*, 379. lpp., 27. punkts; 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-402/03 *Skov* un *Bilka*, Krājums, I-199. lpp., 50. punkts, kā arī 2013. gada 21. marta spriedumu lietā C-92/11 *RWE Vertrieb*, 58. punkts).
- 40 Tiesai tikai izņēmuma kārtā, piemērojot Savienības tiesību sistēmai raksturīgo vispārējo tiesiskās noteiktības principu, var nākties ierobežot iespēju visām ieinteresētajām personām atsaukties uz tiesību normu, kuru tā ir interpretējusi, lai apstrīdētu labā ticībā nodibinātas tiesiskās attiecības. Lai varētu pieņemt lēmumu par šādu ierobežojumu, ir jābūt izpildītiem diviem pamatnosacījumiem, proti, ieinteresēto personu labas ticības esamībai un būtisku grūtību rašanās riskam (skat. tostarp iepriekš minētos spriedumus lietā *Skov* un *Bilka*, 51. punkts, kā arī lietā *RWE Vertrieb*, 59. punkts).
- 41 Attiecībā uz pamatlietu, pirmkārt, saistībā ar nosacījumu par ieinteresēto personu labas ticības esamību ir jānorāda, ka Francijas valdība nevarēja nezināt par LESD 108. panta trešajā daļā paredzēto valsts atbalsta pasākuma īstenošanas aizliegumu un tiesiskajām sekām, ko rada nepaziņošana par attiecīgo pasākumu.
- 42 Otrkārt, saistībā ar prasību, ka ir jābūt būtisku grūtību rašanās riskam, Tiesa ir norādījusi, ka finanšu sekas, kas dalībvalstij varētu izrietēt no sprieduma prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, pašas par sevi nekad nav attaisnojušas šī sprieduma spēka ierobežošanu laikā (šajā ziņā tostarp skat. 1995. gada 19. oktobra spriedumu lietā C-137/94 *Richardson*, *Recueil*, I-3407. lpp., 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Šādos apstākļos izskatāmajā lietā nav neviena elementa, kas varētu attaisnot atkāpi no principa, saskaņā ar kuru interpretācijas spriedums stājas spēkā interpretējamās normas spēkā stāšanās brīdī (skat. 1996. gada 13. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-197/94 un C-252/94 *Bautiaa* un *Société française maritime*, *Recueil*, I-505. lpp., 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Līdz ar to šī sprieduma spēks nav jāierobežo laikā.

Par tiesāšanās izdevumiem

45 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

LESD 107. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds uzņēmumiem noteikto papildu izmaksu pilnīgas kompensācijas mehānisms saistībā ar pienākumu iepirkt vēja elektroenerģiju par cenu, kas ir augstāka par tirgus cenu, ko finansē visi elektroenerģijas galapatērētāji valsts teritorijā, kāds izriet no 2000. gada 10. februāra Likuma Nr. 2000–108 par elektroenerģijas publisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību, kas grozīts ar 2006. gada 7. decembra Likumu Nr. 2006–1537 par elektroenerģijas nozari, veido intervenci, izmantojot valsts līdzekļus.

[Paraksti]